



کتاب‌شناسی امیرالمؤمنین علی علیه السلام

نام کتاب: حق با علی است

نویسنده: مهدی فقیه ایمانی

ناشر / محل نشر: وزارت ارشاد اسلامی / تهران

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ دوم / ۱۳۶۹

تعداد صفحه: ۲۲۳ صفحه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

موضوع کلی: احادیث امام علی (ع) کتاب جامع علوم انسانی

خلاصه کتاب: این کتاب پیرامون حدیث «اللهم ادر الحق مع علی حیث دار» «خدایا، حق را با علی بگردان در هر سو که او می‌گردد».

مؤلف محترم در این کتاب به بررسی کوتاهی پیرامون سند و دلالت چند فراز مشابه با کلام مذکور، از انبوه فرمایشات پیامبر اسلام (ص) درباره امیرمؤمنان (ع)، پرداخته است. خلافت و رهبری از دیدگاه شیعه و سنی، نقش زمامداران پس از رحلت پیامبر اسلام (ص)، اسناد و مدارک حدیث فوق، راویان حدیث از صحابه، احتجاج امام علی و دیگر صحابه و تابعین بحدیث فوق، موانع ترک قیام مسلحانه امیرمؤمنان علیه رقا و متصدیان خلافت، تقدیم علمی، تقوایی، سیاسی، اخلاقی امام علی بر همه خلفا و صحابه، مقام عصمت علی،

موضوع‌گیری‌های امام علی در برابر تصمیم‌گیری‌های سقیفه و شورای خلافت، همکاری امام در بعضی از شؤون خلافت، امام توأسی به حق، اعترافات در رابطه با علی و حق.

نام کتاب: حکومت عدالت‌خواهی علی بن ابی‌طالب (ع)

نویسنده: سید اسماعیل رسول زاده خوبی

ناشر / محل نشر: انتشارات کتابخانه صدر / تهران

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ سوم / ۱۳۶۵

تعداد صفحه: ۵۷۲ صفحه

موضوع کلی: شیوه حکومت امام علی (ع)

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر درباره طرز حکومت و اجرای عدالت امام علی (ع) در زمان حکومت و خلافت خویش انجام داده را به بحث کشیده است.

قسمت اول - خطبه‌هایی که امام درباره عدالت ایراد فرموده‌اند.

قسمت دوم - نامه‌هایی که به فرمانداران و سفارش به عدالت کرده‌اند.

قسمت سوم - عملیات و رفتار امام در عدالت اجتماعی و اقتصادی.

قسمت چهارم - نظریات و عقاید تاریخ‌نویسان در عدالت حضرت امیرمؤمنان (ع).

قسمت پنجم - حکومت و قضاوت‌های حیرت‌انگیز حضرت علی (ع).

قسمت ششم - کلمات قصار آن حضرت درباره عدالت.

نام کتاب: توسعه سیاسی از دیدگاه امام علی (ع)

نویسنده: علی اکبر علیخانی

ناشر / محل نشر: سازمان تبلیغات اسلامی / تهران

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ اول / ۱۳۷۷

تعداد صفحه: ۳۱۵ صفحه

موضوع کلی: اندیشه امام علی پیرامون نظام سیاسی اسلام

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر، شامل سه فصل زیر می‌باشد که در مجموع سعی شده است ضمن این فصول دیدگاه‌ها و الگوهای قابل استفاده برای نظام‌های سیاسی امروز ارائه گردد. در فصل اول - اندیشه و دیدگاه حضرت علی (ع) در مورد نظام سیاسی مورد بحث قرار گرفته است.

در فصل دوم - نظریات حضرت علی (ع) درباره مردم و جامعه از بعد سیاسی مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

در فصل سوم - نخبگان و ویژگی‌های لازم آنان از دیدگاه حضرت علی (ع) بررسی و بیان شده است.

در پایان تحقیق، با نتیجه‌گیری از تمامی مباحث، سعی کرده یک تئوری کامل از دیدگاه حضرت علی (ع) برای توسعه سیاسی ارائه دهد که آن را تئوری «عدالت، انسان، تکامل» نام نهاده است.

نام کتاب: تجلی فضیلت در فضایل و مناقب امیرالمؤمنین علی (ع)

نویسنده: سید ابوالفضل میرلوحی

مترجم / مصحح: حسین شفیعی

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ دوم / ۱۳۷۱

تعداد صفحه: ۴۹۸ صفحه

موضوع کلی: فضایل امام علی (ع)

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر درباره حقایق و فضایل و مناقب امام علی (ع) از شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید استخراج نموده و به صورت کتابی مستقل، مرتب ساخته و این گونه تنظیم و چاپ کرده است.

عمده‌ترین مباحث عبارتند از: از تولد حضرت تا فضایل و مناقب، شجاعت، جود و

سخاوت، جهاد و نبرد، فصاحت و بلاغت، عبادت و تهجد، تدبیر و سیاست تا شهادت آن حضرت را بررسی و بیان کرده است.

نام کتاب: تحلیلی بر مواضع سیاسی علی بن ابی طالب (ع)

نویسنده: اصغر قائدان

ناشر / محل نشر: امیر کبیر / تهران

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ دوم / ۱۳۷۶

تعداد صفحه: ۱۷۴ صفحه

موضوع کلی: مواضع علی (ع) دوران پس از رحلت پیامبر خدا (ص)

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر، نقش حضرت علی (ع) در واپسین ایام حیات پیامبر خدا (ص) و رحلت آن حضرت و سپس جریان سقیفه و مواضع علی (ع) و هم چنین ریشه یابی علل و عوامل به خلافت نرسیدن امام علی را در پنج بخش به بحث کشیده است.

۱ - علی بن ابی طالب (ع) به هنگام بیماری، رحلت پیامبر (ص) و تشکیل سقیفه بنی ساعده.

۲ - حمایت و جانبداری از رهبری علی (ع) پس از انجام بیعت با ابوبکر در سقیفه.

۳ - علی (ع) در دوران خلافت ابوبکر.

۴ - علی (ع) در دوران خلافت عمر.

۵ - علی (ع) در دوران خلافت عثمان.

نام کتاب: تاریخ ولایت در نیم قرن اول

نویسنده: حسین ذاکر خطیر

ناشر / محل نشر: دفتر تبلیغات اسلامی / قم

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ اول / ۱۳۷۶

تعداد صفحه: ۲۳۵ صفحه

موضوع کلی: حکومت امام علی (ع)

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر، ریشه‌های پیدایش وقایع و علل و دلایل حدوث رخ داده‌های تاریخی نیم قرن اول اسلام را که باعث پراکندگی شد و وحدت امت اسلامی را گسست، بحث می‌کند. گام نخست در سقیفه بنی ساعده، علیه اهل بیت (ع) برداشته شده است. مهم‌ترین مطالب به این شرح می‌باشد: اهل بیت در قرآن، ولایت در آغاز راه، جریان سقیفه، عثمان و عوامل سقوط وی، عوارض سقوط عثمان، حکومت علی و جنگ‌های آن حضرت، نقش حزب اموی در زوال اندیشه ولایت، پیدایش خوارج.

نام کتاب: پژوهشی عمیق از زندگانی علی (ع)

نویسنده: جعفر سبحانی

ناشر / محل نشر: جهان آرا / قم

تعداد صفحه: ۴۳۱ صفحه

موضوع کلی: زندگانی امام علی، تاریخ

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر بخش‌هایی از زندگانی علی (ع) را در پنج بخش زیر تنظیم و تدوین نموده، مؤلف محترم مباحث کتاب خود را بر اساس زندگی ۶۳ ساله آن حضرت تقسیم کرده است.

۱- زندگی علی (ع) پیش از بعثت.

۲- زندگی علی (ع) پس از بعثت و پیش از مهاجرت پیامبر به مدینه.

۳- زندگی علی (ع) در مدینه پس از هجرت و قبل از رحلت پیامبر اسلام (ص)

۴- زندگی علی (ع) پس از رحلت پیامبر اسلام (ع) و قبل از دوران زمامداری.

۵- زندگی علی (ع) در دوران زمامداری پنج ساله، این بخش از حساسترین و

آموزنده‌ترین فرازهای زندگی اوست که هدف مؤلف محترم در این کتاب بیان نقاط حساس و آموزنده از علی (ع) در دوران زمامداری او می‌باشد.

نام کتاب: پرتوی از بیکران علم علی (ع)

نویسنده: محمد رضا حکیمی

مترجم / مصحح: شجاع الدین کرمانی

ناشر / محل نشر: انتشارات مفید / تهران

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ اول / ۱۳۷۳

تعداد صفحه: ۲۹۶ صفحه

موضوع کلی: علم علی (ع)

خلاصه کتاب:

این کتاب قسمتی از علوم این دریای خروشان و موج خیز امیرالمؤمنین علی (ع) می باشد، از جمله مباحثی که در این کتاب آمده دانش علی (ع)، علی (ع) حلال مشکلات، علی (ع) و اسقف نجران، علی و پادشاه روم، مباحثه علی با یک یهودی، علی عالم به تأویل اسرار قرآن، مراجعات اصحاب علی به هنگام بروز مشکلات و سختی ها، مناظرات علی با صاحبان علوم و ادیان گوناگون.

نام کتاب: امام علی بن ابی طالب (ع)

نویسنده: احمد رحمانی همدانی

مترجم / مصحح: حسین استاد ولی

ناشر / محل نشر: مرکز فرهنگی انتشاراتی مفید / تهران.

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ اول / ۱۳۷۶

تعداد صفحه: ۱۰۴۰ صفحه

موضوع کلی: مقام معنوی امیر مؤمنان (ع)

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر به طور کلی در پنج بخش زیر تنظیم گردیده که به طور خلاصه چنین است:

۱ - درباره مقام معنوی و کمالات روحی امام علی (ع) سخن می گوید.

۲ - درباره برتری آن حضرت بر همه افراد حتی پیامبران به جز پیامبر اسلام (ص) بحث می‌کند.

۳ - درباره مقام اخروی آن امام همام توضیح می‌دهد.

۴ - درباره مسایل شخصی و فضایل نفسانی و سیره اجتماعی آن حضرت بیان می‌کند.

۵ - درباره نسبت به دوری از دشمنان و دوستی با دوستان آن امام معصوم سخن می‌گوید.

نام کتاب: امام علی خورشید بی غروب

نویسنده: محمد ابراهیم سراج

ناشر / محل نشر: انتشارات نبوی / تهران.

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ اول / ۱۳۷۶

تعداد صفحه: ۳۸۲ صفحه

موضوع کلی: امامت (عقلی - نقلی)

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر شامل مجموعه‌ای از هفت فصل زیر می‌باشد:

در فصل اول - به بیان مسایل عقلی امامت پرداخته است. و در فصل دوم به مباحث

نقلی که خود موضوعات متنوعی را شامل می‌گردد و مورد توجه قرار گرفت.

فصل سوم - علی (ع) در نگاه دیگران. فصل چهارم - علی (ع) در ادبیات منظوم اهل

سنت. فصل پنجم - علی (ع) از دیدگاه دانشمندان غیر مسلمان. فصل ششم - علی (ع) در

کلام دشمنان و مخالفانش. فصل هفتم - پرسش و پاسخ در زمینه امامت.

در ادامه مطلب خود ضمن بیان دیدگاه قرآن کریم، پیامبر اسلام، پیامبران گذشته،

خلفای سه گانه، عایشه، علما و شعرای اهل سنت در مورد علی (ع) فصلی هم به ذکر

دیدگاه‌های دانشمندان غیر مسلمان در مورد عظمت آن حضرت اختصاص داده شد.

نام کتاب: اگر علی نبود

نویسنده: عبدالرحمن باقرزاده

ناشر / محلّ نشر: انتشارات نصر / قم.

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ اول / ۱۳۷۸

تعداد صفحه: ۱۲۵ صفحه

موضوع کلی: فضایل امیرالمؤمنین (ع)

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر مجموعه مطالب خود را در پنج بخش زیر تدوین و ارائه کرده است:

بخش اول - نگاهی گفرا به فضایل امیر مؤمنان (ع) خواهد داشت.

بخش دوم - شامل چندین مورد از نیازمندی‌های خلیفه اول ابوبکر به علی (ع) می‌باشد.

بخش سوم - شامل مواردی که عمر خلیفه دوم به نوعی عجز و ناتوانی خود را مورد

اعتراف قرار داد.

بخش چهارم - شامل سایر مواردی که امیر مؤمنان علی (ع) به راهنمایی خلیفه دوم

عمر پرداخت.

بخش پنجم - شامل چندین مورد از نیازمندی‌های عثمان خلیفه سوم به امیر

مؤمنان علی (ع).

نام کتاب: امام علی الگوی زندگی

نویسنده: حبیب الله احمدی

ناشر / محلّ نشر: انتشارات فاطیما / قم.

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ اول / ۱۳۷۸

تعداد صفحه: ۲۹۶ صفحه

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر امام علی (ع) را به عنوان الگوی نمونه در تمامی ابعاد زندگی به شرح

زیر بیان کرده است.

فصل اول - نگاهی کوتاه به زندگی پربار حضرت (مولود کعبه، نام او، تربیت علی،

دامن رسول الله، فرزندان علی).

فصل دوم - فضایل امیرمؤمنان علی (ع) (سبقت در ایمان، عبادت، صبر و پایداری، زهد و پارسایی، علم و آگاهی ایثار و انفاق، جهاد و مبارزه، ازدواج با زهرا(س)، برادر با پیامبر (ص)، هجرت به مدینه).

فصل سوم - سیره امام در حفظ آرمان‌ها و ارزش‌های الهی (امامت و غدیر، ویژگی رهبری دینی، مدیریت و سیاست علی، مردم از دیدگاه علی، زندگی ساده علی).

فصل چهارم - موضع‌گیری‌های امام علی (ع) در برابر گروه‌ها و روی دادهای زمان پرفراز و نشیب دوران خلافت حضرت (علی در زمان قتل عثمان، خلافت علی، توطئه ناکثین، جنگ جمل، توطئه قاسطین، حرکت به صفین، توطئه مارقین، پیمان شیطانی در شهادت علی).

نام کتاب: امام امیرالمؤمنین، علی (ع) از دیدگاه خلفا

نویسنده: مهدی فقیه ایمانی

ناشر / محل نشر: ناشر مجمع الغدیر / مشهد مقدس

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ اول / ۱۳۷۵

تعداد صفحه: ۲۵۸ صفحه

موضوع کلی: نقل حدیث، اعترافات خلفا درباره امام علی (ع).

خلاصه کتاب:

کتاب فوق مجموعه‌ای است از اعترافات خلفای مورد قبول اهل سنت به فضایل و

مناقب و امتیازات همه جانبه امام علی (ع)

عمده مطالب کتاب بدین شرح می‌باشد:

۱ - نقلیات حدیثی از پیامبر اسلام، که هر یک از خلفای راشدین اهل سنت وعده‌ای

از خلفای اموی و عباسی درباره امام علی (ع) و احتجاج آنان به آن‌ها.

۲ - اعترافات هر یک از آن‌ها به عنوان امتیازات و برخورداری‌های امام علی (ع) در

رابطه با امر خلافت بعد از پیامبر اسلام (ص) از قبیل حق تقدم علمی، تقوی، اخلاق، شجاعت و سیاست.

۳ - سؤال و جواب‌های علمی و دینی خلفا از امام علی (ع)، و مشورت‌های سیاسی

آنها با حضرت و در خواست حل و فصل مشکلات پیش آمده.
۴ - ارجاعات خلفا، سؤال کنندگان یهود، نصاری و مسلمانان را در مسایل علمی
بدان حضرت و پاسخگویی حیرت‌انگیز آن بزرگوار بدانها.

نام کتاب: امام علی پیشوا و پشتیبان

نویسنده: سلیمان کتانی

مترجم / مصحح: سد جواد هشترودی

ناشر / محل نشر: مؤسسه انتشارات رسالت / قم

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ دوم / ۱۳۵۵

تعداد صفحه: ۳۶۰ صفحه

موضوع کلی: تحلیلی از تاریخ زندگانی امام علی (ع)

خلاصه کتاب:

کتاب فوق پیرامون شخصیت بی نظیر و زندگانی امام علی (ع) را هم چون ایمان، استقامت، عدالت، دلاوری، جهاد در راه خدا، شکیبایی بر تلخی‌های امام علی بحثی به میان آورده است. همچنین مباحثی از معرفت، حکمت، ادب و خطابه آن حضرت هم آورده است. این کتاب به زبان عربی بنام (نبراس و متراس) از استاد سلیمان کتانی لبنانی است که با نام (پیشوا و پشتیبان) برگردانده شده است. او معتقد است که علی (ع) به تنهایی امت مستقلی بوده که حکایت از جنبه‌های عقلانی روزگار و رشد و پختگی زمان می‌کرد.

نام کتاب: خداوند علم و شمشیر

نویسنده: رودولف زایگر

مترجم / مصحح: ذبیح الله منصوری

ناشر / محل نشر: ناشر کتاب فروشی ایرانیان / تهران

تعداد صفحه: ۳۰۷ صفحه

موضوع کلی: زندگی حضرت علی (ع)

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر تحقیقی است راجع به زندگانی مولای متقیان علی (ع) که از طرف یک فرد آلمانی تدوین شده است. به طوری که در این کتاب می‌خوانیم، نویسنده راجع به شرح زندگی حضرت، اظهار نظرهایی کرده که قابل توجه است.

این کتاب درباره سیاست و مدیریت و خبرویت آن حضرت در امور جنگی، و واقع‌بینی در مسائل مربوط به دین اسلام توضیح داده شده است.

مهم‌ترین مباحث کتاب بدین شرح می‌باشد: علی واضح علم نحو، روش‌های جنگی حضرت، آغاز خلافت علی، مقدمه جنگ بزرگ صفین بین سپاه علی و ارتش معاویه، طرح مسأله حکمیت از طرف معاویه، چگونه جماعتی به اسم خوارج به وجود آمد، حکومت محمد بن ابوبکر در مصر، قتل علی (ع) بدست یکی از اعضاء خوارج.

نام کتاب: پیرامون زندگانی امیرالمؤمنین (ع)

نویسنده: محمد اصف

ناشر / محل نشر: چاپخانه اسلام / قم

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ اول / ۱۳۳۸

تعداد صفحه: ۲۰۳ صفحه

موضوع کلی: زندگانی امام علی (ع)

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر یک دوره زندگانی امام علی (ع) را از تولد در کعبه، در خانه محمد (ص)، نخستین کسی که به حضرت محمد (ص) ایمان آورد، ازدواج با حضرت فاطمه زهرا (ع)، حضور در جنگ بدر، احد، در غزوه احزاب، جنگ‌های علی با یهودیان، علی (ع) و مقایسه ایشان در جهاد با ابی بکر، علی و فتح مکه، علی در جنگ حنین، شجاعت علی در جنگ طائف، قصه تبوک و عزل ابی بکر از اداء برائت.

نام کتاب: امامت علی (ع) در پرتو عقل و قرآن

نویسنده: محمد جواد مغنیه

مترجم / مصحح: غلامرضا نمایی

ناشر / محل نشر: چاپخانه خراسان / مشهد

نوبت چاپ: پنجم

تعداد صفحه: ۲۱۹ صفحه

موضوع کلی: امامت امام علی (ع)

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر درباره خلافت و امامت امیرالمؤمنین علی (ع) که از مهم ترین موضوعات اسلامی است به شرح زیر بحث کرده:

علی کیست، علی و قرآن، اسلام و ضربت علی، ایمان ابی طالب، قرآن و فلسفه، هدف فلسفه در نظر امام علی، علی و بعضی خصایص او، مناظره علمی مأمون با علما در فضیلت علی، زادگاه و فرزندان امام علی (ع).

نام کتاب: بر امیرمؤمنان علی (ع) چه گذشت؟

نویسنده: سید محمد حسن موسوی کاشانی

ناشر: مؤلف

نوبت چاپ / تاریخ نشر: چاپ اول / ۱۳۷۰

تعداد صفحه: ۳۲۰ صفحه

موضوع کلی: زندگی سیاسی علی (ع)

خلاصه کتاب:

کتاب حاضر شرح و بیان مقطعی از زندگانی سیاسی امیرمؤمنان علی (ع) را در بخش های زیر تدوین کرده است.

بخش اول - علت عدم قیام حضرت علی (ع).

بخش دوم - خلافت ابی بکر و نقشه شیطانی جریان فدک.

بخش سوم - عمر بر سریر خلافت.

بخش چهارم - عثمان بر کرسی خلافت.

- بخش پنجم - بازگشت حق به مرکز خود، اجتماع مردم بعد از قتل عثمان در مسجد.
- بخش ششم - برنامه کاری حکومت حضرت امیر(ع).
- بخش هفتم - چگونگی آغاز جنگ صفین.
- بخش هشتم - کنفرانس حکمیت و ابو موسی اشعری.
- بخش نهم - اهداف حضرت علی (ع) بعد از جنگ نهروان.
- بخش دهم - شناخت مواضع حضرت علی (ع).



پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی



پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی